

Stijgende energieprijzen: tel uit je winst!

De energieprijzen blijven stijgen. Maar hoge olieprijsen kunnen ook leiden tot meer energiebesparing en schonere energie. Gemeenten doen er goed aan duurzame investeringen te koppelen aan duidelijke terugverdientermijnen of gelijkblijvende lasten. Bij een goede kredietvoorziening leidt energiebesparing zelfs tot winst.

Formuleer concrete doelen voor het verminderen van het eigen energiegebruik en koppel deze met een stimulans voor energiemaatregelen die kosteneffectief zijn.

Giel Linthorst is energiespecialist van Ecofys B.V. Hij legt z'n hand op de hete buis van de centrale verwarming. Linthorst is op bezoek bij een basisschool in Weesp. Op het zonovergoten plein spelen de kinderen. In het snik hete verwarmingshok tikken de gasmeters rustig door. Buiten zomert het. Esther Anker werkt bij COS Noord-Holland. Dit regionale centrum voor internationale samenwerking ontwierp een onderwijsprogramma over klimaat en energiebesparing. 'Leerlingen vullen een lijst in met maatregelen die een school kan nemen op het vlak van energiebesparing. Ze zien dan snel wat er mis of goed is. Op basis hiervan maken ze een actieplan, dat ze met de

directie bespreken. Aangevuld met lessen over klimaatproblematiek doorlopen ze een volwaardig programma.'

Achterstallig onderhoud 'De regelklok is niet goed afgesteld. Dat zien we bij veel scholen. Achterstallig onderhoud, met oplopende stookkosten als gevolg.' Giel Linthorst maakt een notitie en vervolgt zijn speurtocht naar overbodige kieren, enkel glas en verouderde armaturen. 'Ik moet het rapport nog opmaken', zegt de energiespecialist. 'Maar je ziet al snel dat deze school veel energie kan besparen. Een slecht functionerende cv-thermostaat, computers die continu aanstaan, verouderde verlichting, geen isolatie

achter de verwarmingsplaten, veel enkelvoudig glas. Hier kan de energienota al snel met 10 tot 15 procent omlaag. Deze school en veel andere scholen kunnen jaarlijks zo'n 2.000 euro besparen met simpele maatregelen. De investeringen zijn dus vlot terugverdiend.'

Waterzijdig inregelen Ook SenterNovem concludeert als agent-schap van het ministerie van Economische Zaken dat in 80 procent van de gevallen de cv-installatie in scholen verbeterd kan worden. In veel schoolgebouwen loeit ook 's nachts de verwarming. De thermostaat staat hoog om 's ochtends de koudste leslokalen op tijd warm te krijgen. Dat kan anders. De installatie moet 'waterzijdig' worden ingeregeld. Dit betekent dat de toevoer van warm water in ruimten dicht bij de cv-ketel wordt afgeknepen, terwijl elders juist meer warm water wordt toegelaten. Zo krijgt het gebouw overal de juiste temperatuur. Ook is het zinnig te (laten) kijken naar kapotte of verkeerd afgestelde onderdelen.

Stijgende energiekosten Bieden hoge energieprijzen daadwerkelijk kansen, bijvoorbeeld voor meer besparing? Gerard Lappee is energiecoördinator van de gemeente Dordrecht. Hij denkt van wel. Zo huren COS Nederland en het Zuid-Hollandse COS hun kantoorpand van de gemeente. Lappee: 'Ook dit gebouw is zo lek als een mandje. Kijk maar naar het enkelvoudig glas, de kieren in de sponningen en de enorme gietijzeren radiatoren. In de winter stoken jullie voor de meeuwen. Voor die kosten draait de gemeente uiteindelijk op. Dat geld kan beter worden besteed.'

Dordrecht brengt de mogelijkheden voor energiebesparing binnen haar

Energiebesparing in het Zuiden

Vooraf in ontwikkelingslanden onstaat onrust als gevolg van de stijgende olieprijsen. De dagelijkse praktijk is dat veel mensen niet goed meer kunnen koken, verwarmen of hun huis kunnen verlichten. 'Gemeentelijke samenwerking biedt veel mogelijkheden', zegt Ad Bijma, directeur van COS Nederland, hierover. De centra voor internationa-

le samenwerking ondersteunen ook gemeenten bij hun internationaal beleid. 'Energiespecialisten van de gemeente kunnen met hun partners de besparingsopties op een rij zetten. Vaak is er tekort aan kapitaal om verouderde, energieverslindende koelkasten en airconditioning te vervangen, terwijl het om rendabele investeringen

gaat! Hier kun je als gemeente bijvoorbeeld helpen met kredieten. En ook in de partnergemeente wordt gedacht aan het combineren van werk en wonen in elkaars nabijheid en het aanleggen van fietspaden en groenvoorziening. Al was het maar tegen de hitte en het stof!

De Energybox van Greenpeace bevat onder meer spaarlampen en stand-by killers voor tv en computer.

Check it out! Tools voor een duurzame wereld

Een school gaat, op basis van een quick-scan, een meerjarig contract aan waarin energiebesparing en onderwijs over klimaat en duurzame ontwikkeling samengaan. De kosten van deze investering komen weer terug via de bespaarde energie. De betrokken leerlingen doen ook onderzoek naar hun omgeving. Wat doet de gemeente aan klimaatbeleid? Hoe denkt de buurt over klimaatverandering en de maatregelen die we kunnen nemen? Hoe verandert onze omgeving door het veranderende klimaat? Moeten we rekening houden

met wateroverlast of juist met droogte? Wat zijn de gevolgen voor landbouw en natuur? Dat is de opzet van het startpakket Check it out!, dat gemeenten en scholen en de onderwijskoepels krijgen aangeboden. Provincies en gemeenten investeren ook in het programma, onder andere omdat het jongeren bij het lokale klimaatbeleid betreft en de (openbare) schoolgebouwen veelal onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen. Meer info op www.cio-scholen.nl

gebouwenbestand in kaart. Maatregelen die zich binnen 15 jaar terugverdienen, worden in principe uitgevoerd. Dat is een besluit van de gemeenteraad. 'Deze maatregelen worden opgenomen in de meerjarenonderhoudsplanning. Kredietaanvragen kunnen in de toekomst dus hoger zijn dan nu het geval is. Maar daar moeten wel lagere jaarlasten tegenover staan!'

Wanneer kredietwaardig?

Theo Elfrink, energiebeleidscoördinator van de gemeente Haarlem, herkent dit. 'Maar wij rekenen wel een beetje anders. Wij hanteren de economische leeftijd van investeringen. Als dubbel glas en zonne-energie zich bijvoorbeeld terugverdienen voordat je ze moet vervangen, is het voor ons kredietwaardig.'

Elfrink vindt het voorbereiden van kredietaanvragen nogal arbeidsintensief. 'We zouden een andere procedure moeten vinden. Bijvoorbeeld door investeringen te mogen doen als de maandlasten van een gebouw daarmee niet omhoog gaan. Dat biedt goede mogelijkheden, zeker nu de energieprijzen snel stijgen. Je hebt dan wel financiers nodig die meedenken, bijvoorbeeld verstrekkers van groene hypotheek. Die bieden goedkoop extra financiële ruimte.'

Met deze argumenten zijn ook huiseigenaar-bewoners over de streep te trekken. Woningcorporaties hebben het daarentegen moeilijker. Vaak mogen zij de huren niet voldoende verhogen om de investering in energiebesparing terug te verdienen. 'Hier ligt een taak

voor de landelijke overheid', zegt Elfrink. 'Zij zou huurverhoging kunnen toestaan als aantoonbaar is dat er voor bewoners verminderde energielasten tegenover staan.'

Schaarse subsidie

De gemeente Haarlem wist beslag te leggen op de schaarse subsidie om mensen met een laag inkomen van energiebesparingsadviezen te voorzien. 'Het loopt storm', zegt Theo Elfrink. 'Mensen krijgen een energiebox, met daarin spaarlampen en een schakelaar en informatie. Plus een gratis energieadvies en tot 75 euro aan tochtstrippen en radiatorfolie. Als ze het zelf niet kunnen plaatsen, komt het klussteam langs!'

Ter compensatie van de stijgende energieprijzen stelt het kabinet eenmalig 35 miljoen euro ter beschikking aan gezinnen met recht op bijzondere bijstand. In dat kader presenteerde Greenpeace ook een energiebox. Hans Altevogt van Greenpeace: 'Met die paar tientjes per gezin kun je veel meer doen. Geef deze huishoudens een EnergyBox, een besparingspakket, en de energierekening wordt elk jaar lager.' De EnergyBox kan naar keuze worden gevuld met bijvoorbeeld spaarlampen, stand-by killers voor tv en computer, slimme energiemeters en besparingtips. ■

Stijgende energierekening

De energierekening van een huishouden met een gemiddeld stroom- en gasverbruik stijgt per 1 januari van dit jaar met 7,5 procent ten opzichte van december 2005. De stijging komt door de hogere leveringstarieven. Stijgende olieprijs zijn de belangrijkste oorzaak van deze toegenomen lasten. Gemiddeld betaalt een huishouden 65 procent meer voor energie dan in 2000. De gasrekening steeg tussen 2000 en januari 2006 met 85 procent, elektriciteit werd in dezelfde periode 40 procent duurder (bron: CBS).